

УДК 001.92

DOI 10.33514/1694-7851-2024-4/2-60-67

Ниязбеков Т.К.

магистр-окутуучу

И Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

Бишкек ш.

k.talgarbek@br.ru

Орозбакова М.С.

окутуучу

И Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

Бишкек ш

mehril5-85@mail.ru

Беркуталиева Д.М.

студент

И Арабаев атындагы Кыргыз мамлекеттик университети

Бишкек ш

berkotalieva@gmail.com

ИНТЕРНЕТ ОКУУ ҮЧҮН ПЛАТФОРМА

Аннотация. Макала билим берүү тармагында интернетти колдонууга арналган. Азыр абдан тез өнүгүп, өсүп жатат. Интернетте билим берүү кызматтарынын рыногу, ошондой эле акыркы Интернет-компьютер системаларына негизделген тренингтер да болот. Бүткүл дүйнө билим берүүнүн дистанттык формасына өтүп жатат, муну университеттердин санынын өсүшүнөн көрүүгө да болот акыркы маалыматтык технологиялар боюнча окутууну камсыз кылуу. Албетте, интернет булактар билим беруу тармагына берген мүмкүнчүлүктөрүнүн негизинде, кемчиликтерди табууга мүмкүндүктөр да бар. Интернет билим берүү тармагында чоң өзгөрүүгө алып келе алат. Билим берүү тармагында интернетти колдонуунун оң жана терс жактары ошондой эле, билим берүүдө маалыматтык технологияларды колдонуу процесси каралат. Онлайн окутуу эмне үчүн ушундай популярдыктуу жаратууда. Кайсы платформалар үчүн эң ылайыктуу деген сыяктуу суроолорду изилдөөгө өзгөчө көңүл бурабыз онлайн окутуу жана эмне үчүн. Ар бир популярдуу платформанын артыкчылыктарын жана кемчиликтерин сүрөттөп көрөлү.

Негизги сөздөр: Интернет, билим берүү, маалыматтык технологиялар, аралыктан окутуу.

Ниязбеков Т.К.

магистр-преподаватель

Кыргызский государственный университет имени И.Арабаева

г. Бишкек

k.talgarbek@br.ru

Орозбакова М.С.

преподаватель

Кыргызский государственный университет имени И. Арабаева

г. Бишкек

mehril5-85@mail.ru

Беркуталиева Д.М.

студент

Кыргызский государственный университет имени И. Арабаева

г Бишкек

berkotalieva@gmail.com

ИНТЕРНЕТ КАК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ОБУЧЕНИЯ

Аннотация. Статья посвящена использованию Интернета в образовании. Сейчас очень быстро развивается и растёт рынок образовательных услуг в Интернете, основанный также и на самых новых компьютерных систем Интернет обучения. Весь мир переходит к дистанционным формам образования, что прослеживается в росте числа вузов, которые ведут подготовку по новейшим информационным технологиям. Безусловно, возможности, дающие Интернетом в сфере образования, в большей степени превосходят минусы, которые можно обнаружить. Интернет может сильно изменить образование. Рассматриваются плюсы и минусы использования интернета в обучении, процесс применения информационных технологий в образовании. Выясним, почему онлайн-обучение очень популярно. Особое внимание уделим изучению такого вопроса, как: какие платформы больше всего подходят для онлайн обучения и почему. Распишем достоинства и недостатки каждой популярной платформы.

Ключевые слова: Интернет, образование, информационные технологии, дистанционное обучение.

Niyazbekov T.K.

Master-teacher

Kyrgyz State University named after I. Arbaev

Bishkek c.

k.talgarbek@br.ru

Orozbakova M.S.

Teacher

Kyrgyz State University named after I. Arbaev

Bishkek c.

mehril5-85@mail.ru

Berkotalieva D.M.

Student

Kyrgyz State University named after I. Arbaev

Bishkek c.

berkotalieva@gmail.com

INTERNET AS A PLATFORM FOR LEARNING

Annotation. The article is devoted to the use of the Internet in education. Now the market of educational services on the Internet is developing very fast and growing, based also on the newest computer systems of Internet training. The whole world is moving to distance education, which can

be seen in the growth in the number of universities that provide training on the latest information technologies. Of course, the opportunities offered by the Internet in the field of education are more superior to the disadvantages that can be found. The Internet can make a big difference in education. The pros and cons of using the Internet in education, the process of applying information technology in education are considered. Find out why online learning is so popular. We will pay special attention to the study of such a question as: which platforms are most suitable for online learning and why. We will describe the advantages and disadvantages of each popular platform

Key words: Internet, education, information technology, distance learning.

Киришүү

Биздин дүйнөдө, турмушубузда ,билим беруу тармактарын технология жана Интернетсиз элестетүү мүмкүн эмес. Интернет билим сапатын жогорулатуу үчүн чексиз мүмкүнчүлүктөрдү ачат: аралыктан окутуу, маалыматтын чоң көлөмү. Дүйнөдөгү ар бир адам World Wide Web жөнүндө жок дегенде бир жолу уккан. Интернеттин жардамы менен биз жаңылыктарды биле алабыз дүйнөнүн булуң-бурчунан, каалаган адам менен баарлашуу, каалаган аудиону угуу жана видеону көрүү болот. Биз интернет аркылуу коптогон мүмкүнчүлүк алабыз дүйнөнүн каалаган жеринен дүйнө менен байланыша да алабыз жана дүйнөлүк желе билим берүү процессине инновациялык инструменттерди жана методдорду киргизилген тренинг. Негизинен бул дистанттык билим берүү азыркы маалда популярдуулугун жаратууда. Кадимки билим берүүдөн айырмаланып, аралыктан окутуу төмөнкүлөрдөн турат жеке сабак планы. Ар бир дистанттык билим берүүчү студентти атайын мугалим көзөмөлдөйт. Мугалим зарыл учурда студентке консультацияларды берет, анын ишин текшерет, даярдайт экзамендерге. Мугалим менен окуучу интернет аркылуу байланышат. Окуучу окуу материалдарын электрондук түрдө да алат. Позитивдүү жагынан сиз жасай аласыз Белгилей кетсек, сабактардын ырааттуулугун студент өзү тандайт. Колдонуунун бардык учурларда Интернеттеги билим берүү ресурстары, мугалимдер биринчи кезекте керектүү билим берүүнү тандоо маселесин чечиши керек билим берүү булактарынан алынган маалыматтар жана аны студенттердин колдонуу ыкмалары [4, – С.6].

Студенттин үстүнөн физикалык көзөмөл жок экендигине карабастан студенттер тапшырманы аткарбай коюга болот дегенди билдирбейт. Дистанттык окутуу системасы тапшырмалардын аткарылышын катуу көзөмөлгө алат. Окуучулардын жаңы билимдерин колдонуусун баалоодо мугалимдин өзгөчө маани беруусу [1, – С.73].

Батыш өлкөлөрүндө дистанттык окутуу кеңири жайылган. Дистанттык билим берүү кадимки окуудан айырмаланбайт. Интернетте абдан көп китепканалар жайгашкан. Уйдон чыкпастан кандайдыр бир маалыматты алса болот. Интернетте сиз дээрлик бардык басылмаларды, илимий макалаларды, журналдарды окуй аласыз же кызыктуу изилдөөлөрдү ала аласыз [2].

Дистанттык окутуу мүмкүнчүлүктөрү:

- Күндүзгү окууга мүмкүнчүлүгү жок аймактарда жашаган адамдар акыры билим ала алышат;
  - Ар бир адам азыр башка улуттун адамдары менен көйгөйсүз баарлаша алат, аркылуу өтөт чет өлкөлүк университеттерде окуу;
  - майыштар менен бирдей негизде билим алуу мүмкүнчүлүгү бар;
- дени сак теңтуштар;
- Иштеген адамдар да ишин үзгүлтүксүз окуганга болот, мүмкүнчүлүктөр жаралат

квалификациясын жогорулатуу жана кошумча билим берүү үчүн;

Учурда дүйнөдө 600 миллионго жакын студент бар, анын 30 миллиону дистантык билим алууда Интернет адамды бардык жерде: жумушга, баарлашууда, эс алууда жана окууда ээрчийт. Киргенде жашообузда бир нерсе болуп жатса, биринчи кезекте интернетке кайрылабыз: материал табуу, текшерүү электрондук почта, байланышты табуу. Заманбап адамдын окуу процесси мектепте, колледжде же университетте бүтпөйт. Ал үзгүлтүксүз болуп калат [3, – С.15].

Бирок, интернетти окутууда колдонуунун терс жактары да бар. Жакында эмес, үчүн сочинение же башка иш жазуу үчүн окуучулар китепканада сааттап отуруп, жазып чыгышты керектүү маалымат. Бүгүнкү күндө, мынчалык тырышчаактыктын кереги жок жана көбүнчө студенттер керектүү нерселерди жүктөп алышат. Көбүнчө ишти кайра жасабай туруп эле текшерүүгө беришет. Билим сапаты ушундай жол менен алынган аз болот. Бирок, Интернетти колдонуунун ортосунда айырмачылыктар баралыскы китепканаларга барбоо жана даяр чыгармаларды жүктөө үчүн маалымат издөө катары, албетте, ар ким эле башкалардын чыгармаларын өзүнүн чыгармалары катары колдонбойт. Бирок, Интернеттеги маалымат көп учурда ишенимсиз жана толугу менен экенин эстен чыгарбоо керек. Сиз ага таянбашыңыз керек.

Келгиле, үйрөнүү үчүн ишгелип чыккан эң популярдуу беш платформаны карап көрөлү:

1. i Spring Online

Бул программа аралыктан курстарды жана тесттерди өткөрүүгө мүмкүндүк берет. Ал негизинен кызматкерлеринин квалификациясын тез жогорулатууга муктаж болгон ишканалар колдонушат.

Артыкчылыктары:

1. Чексиз орун. Чоң булут сактагычы бар көптөгөн пландар бар.
2. Ар кандай окутуу форматтарын колдоо. Платформа бардык окутуу форматтары менен иштейт заманбап e-Learning колдонот жана мобилдик гаджеттер үчүн тиркеме бар.
3. Машыктыруучу оңой эле катышуучулардын көрсөткүчтөрүн көрө алат, текшерип, упайларды дайындай алат аткарылган тапшырмалар.
4. Курстун редактору. Бул материалды каалагандай ыңгайлуу жол менен үйрөтүү мүмкүнчүлүгүн ачат.
5. Вебинарлар.
6. Платформа жогорку сапаттагы техникалык колдоону камсыз кылат, каалаган убакта жеткиликтүү.

Кемчиликтери:

1. Башка аянтчаларга салыштырмалуу бир топ жогору баасы. Ошондой эле чектелген минималдуу саны бар катышуучулар - 50 адам.
2. Өзүңүз үчүн программаны өзгөртүүгө жөндөмсүздүк - эгер сизге бир нерсени өзгөртүү керек болсо, анда сиз керек иштеп чыгуучулар менен байланыш.
3. Бул программада эки гана колдонуучу бар - мугалим жана студент. Тапшырууга жол жок машыктыруучунун ишин жеңилдетүү үчүн насаатчы же жардамчы.
4. Кутуланган версия жок. Бул бар компаниялар үчүн белгилүү бир ыңгайсыздыктарды жаратышы мүмкүн Интернетке жетүү же катуу коопсуздук саясаты менен көйгөйлөр бар.

2.e.Queo

e.Queo - бул видеокурстар аркылуу тренинг өткөрө турган видеохостинг сайты. же компьютер жана мобилдик версия.

Артыкчылыктары:

1. Программаны каалаган ыңгайлуу жерде колдонуу мүмкүнчүлүгү, материалдарсыз көрүүгө болот Интернетке кирүү. Видеону башка убакта токтоткон учурда көрүүгө болот.
2. Колдонуучуга ыңгайлуу интерфейс. кандайдыр бир кыйынчылыктар пайда болсо, ар дайым көрсөтмөлөрдү карап, алардын түшүнүгү абдан жөнөкөй.
3. Ыңгайлуу статистика, менеджерлер окуу аналитикасына түздөн-түз кирүү мүмкүнчүлүгүнө ээ, катышуучулардын баасын көрүү.
4. Окуу процессин жеңилдеткен даяр материалдардын базасы бар.

Кемчиликтери:

1. Жогорку техникалык талаптар. Орточо мобилдик программа талап кылынат.
2. Программанын ичиндеги байланыштын мүмкүн эместиги, бул өз ара аракеттенүүнү бир аз татаалдандат катышуучуларыдын
3. Жай техникалык колдоо - онлайн колдоо жок, суроо-талаптар телефон аркылуу гана жүргүзүлөт же почта аркылуу, ушундан улам көйгөйдү чечүү үчүн көп убакыт талап кылынышы мүмкүн.
4. My Own Conference
Бул ар кандай конференцияларды, тренингдерди жана вебинарларды уюштура турган онлайн сервис же окуяны жазуу мүмкүнчүлүгү, сиз презентацияларды көрсөтө аласыз.

Артыкчылыктары:

1. Бул абдан туруктуу иштейт, дээрлик эч кандай бузулуулар жок, анткени бардыгы майда-чүйдөсүнө чейин оңдоодон өткөн. Платформада сабактарды тез баштоо - жүктөө үчүн болгону 10 секунд талап кылынат.
2. Атаандаштарга салыштырмалуу жакшы баа. Арзан пландарда чексиз функциялар бар, Сатып алуудан мурун сизде акы төлөнүүчү версиядан эч кандай айырмасы жок акысыз версиясын сынап көрүү мүмкүнчүлүгүңүз бар. Тренерлердин ишин жеңилдетүү үчүн, иш-чаранын жүрүшүндө билдирүүлөр менен алмаша аласыздар.
4. Катышуучулардын чоң командасы. Программаны башкарган тренерлер бирден же бирден кошула алышат, бир группага тренерлердин саны 10 адамдан ашпайт.
5. Үчүнчү тараптын программаларын жүктөп алуунун кажети жок, кызмат да абдан сунуш кылат ыңгайлуу мобилдик версия.
6. Онлайн техникалык колдоо бар, адистер күнү-түнү ишпешет жана толугу менен чечүүгө жардам берет кандайдыр бир кызмат маселесин.

Кемчиликтери:

1. Файлдарды сактоо үчүн чакан көлөм, чектелген сактоо убактысы. жоготуп албаш үчүн вебинарлар компютериңизге жүктөлүшү керек, анткени 30 күн сакталгандан кийин алар жок кылынат.
2. Башка программалардан айырмаланган интерфейс. Демек, сиз мурда башка дагы колдонгон болсоңуз популярдуу платформалар, сиз бул платформаны өздөшгүрүүдө бир аз кыйынчылыкка туш болушуңуз мүмкүн.
3. Эгер арзаныраак пландарды сатып алгыңыз келсе, сизде чектелген учун функция болот. Кызматка толук мүмкүнчүлүк алуу үчүн бир нече айга кымбат пландарды сатып алышыңыз керек.
4. Zen Class
Колдонууга абдан оңой онлайн окуу платформасы. Интуитивдик интерфейси бар жана мобилдик версия.

Артыкчылыктары:

1. Инструкциясыз түшүнүктүү интерфейс.
2. Маалыматты эч кандай бурмалоого жол бербеген жакшы мобилдик версия.
3. Студенттердин, мугалимдердин жана курстардын саны эч кандай чектелбейт.
4. Техникалык колдоо ар дайым абдан тез жооп берет - 15 мүнөт ичинде
5. Видеоңуз көчүрүүдөн корголгон.

Кемчиликтери:

1. Бул платформа учурда гана иштеп чыгууда, андыктан аны колдонсоңуз анда иштеде тез-тез каталар болушу мумкун.
  5. Тренингдерге каршы
- Бул платформа бардык талаптарга жооп берет.

Артыкчылыктары:

1. Програмадагы системалардын чоң айкалышы.
2. Абдан тез техникалык колдоо.
3. Системада оюн элементтерин колдонуу кызыктуу окутууну камсыз кылат.

4. Көптөгөн формалар (вебинарлар, сабактар, курстар)

Кемчиликтери:

1. Мобилдик версиясы жок.
2. Эгерде сиз ээлеген диск мейкиндигинин чегинен ашып кеткен болсоңуз, анда кошумча тарифди төлөшүңүз керек болот. Бул технологиядагы инновациялар, өсүп жаткан популярдуулугу жана компьютердик тармактын оңой жеткиликтүүлүгү Интернет билим берүү тармагында көптөгөн иштеп чыгуулардын жана изилдөө долбоорлорунун пайда болушун аныктады Интернетке негизделген инновациялар. Компьютерди колдонуунун ар кандай жолдору окутуудагы технологиялар билим берүү процессин өнүктүрүү үчүн чоң мүмкүнчүлүктөрдү түздү. Учурда издөө жана өнүктүрүү боюнча динамикалык изилдөөлөр жүргүзүлүп жаткандыгы жогорку натыйжалуу билим берүү технологиялары, талашсыз ири көрсөткөн билим берүү тармагында маалыматтык технологияларды колдонуу боюнча конференция. Интернетке негизделген окутуунун жаңы технологиялары. Адистердин пикири боюнча өнүккөн технологиялар
1. Акылдуу жана программалык мульти-агенттер, алар өз алдынча инсанды тааныйт адамдын өзгөчөлүгү, материалдык жана окуу натыйжаларын үйрөнүүгө таасир этиши мүмкүн болгон көйгөйлөр анын машыгуу учурунда пайда болот. Бул маалыматтардын негизинде алар үйрөнүүчү адамдын моделин түзө алышат.
2. Технологияларды жана интеллектуалдык принциптерди колдонуу менен курулган билим берүү чөйрөлөрү агенттер, билим тармактары, кепти таануу жана ийкемдүү интеллект түзүү үчүн муун интерфейстер.
3. Интерактивдүү бөлүштүрүлгөн оюндардын негизинде курулган интерактивдүү өз ара аракеттенүү чөйрөлөрү жана көп жолу колдонулуучу объекттерден турган бөлүштүрүлгөн виртуалдык дүйнөлөр.
- 4 Web-лекция технологияларынын негизинде курулган интерактивдүү окутуу жана окуу чөйрөлөрү жана реалдуу убакытта агымдык видео жана аудио фрагменттерин активдүү колдонуусун конференцияларда талкууланат.
5. Сурамдарга ылайык колдонуучуну ылайыкташтырууга жана жекелештирүүгө мүмкүндүк берген портал технологиясы, жана ошондой эле Интернетте жайгашкан маалыматты автоматтык түрдө өз убагында жаңыртып турат.

6. XML жана SMIL жогорку эффективдүү программалоо тилдери, алардын негизинде системалардын жана тиркемелердин басымдуу көпчүлүгү Интернеттин кийинки муунуна негизделген

Интернет-2.

7. Семантикалык веб-технология, анын максаты бар болгон айырмачылыктарды бириктирүү жана өзүнчө иштеген Веб "аралдар" бирдиктүү глобалдык маалымат системасына.

Белгилеп кетсек, билим берүүдө интернеттин мүмкүнчүлүктөрүн активдүү изилдөөнү улантышууда, Интернетке негизделген билим берүү системаларынын кеңири түрлөрү иштелип чыгууда. Бүгүнкү күндө мындай системалар көп нерсеге жөндөмдүү:

- колдонуучунун суроо-талаптарына ылайык офлайн билим берүүчү компьютердик курстардын мазмунун конфигурациялоо жана динамикалык түрдө түзүү
- окуу курстарына жана лекцияларына синхрондуу жана асинхрондуу түрдө алыстан жетүүнү сунуш кылуу режимдер;
- башкалардын тажрыйбасын колдонгон офлайн билим берүүчү компьютер чөйрөсүн түзүү.

Колдонулган адабияттар:

1. Ибрагимов И. М. Информационные технологии и средства дистанционного обучения. – М.: Академия, 2007. – С. 73
2. Нужин А. Электронные библиотеки: возможности, услуги, сервисы. // Интернет и образование. 2003.
3. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования. / Под ред. Е.С. Полат – М.: Издательский центр “Академия”, 2000. – С. 15
4. Образовательные ресурсы сети Интернет: Каталог / Под ред. А.Н. Тихонова. – М., 2006. – С. 6
5. Сейткадиева Н.С., Иса кызы Б., Джумачалова Ч.Т., Сабитов Б.Р. «Использование метода увеличения данных в глубоком обучении для задач прогнозирования прикладных задач», журнал: [Научные открытия](#), Номер: 4, Год: 2023, – С. 63-74.
https://www.elibrary.ru/download/elibrary_67317130_52023751.pdf

**Рецензент: Кыргызстан эл аралык университетинин Phd доктору, доценттин м.а.
Ибраева А.Т.**